

Beleidsprogramma Vereniging Wadvaarders 2024-2030

Focus van de vereniging voor de periode 2024 tot en met 2030.

Uit Wadvaarders en hun zee, Van Roon en Buiskool 1991

Inhoud

1	MISSIE	2
2	VISIE	3
3	DOELSTELLINGEN	3
3.1	(1) BEHOUD EN ONTWIKKELING VRIJ EN VERANTWOORD VAREN OP DE WADDENZEE	3
3.2	(2) VOORKOMEN VAN ONGEFUNDEERDE AFSLUITINGEN VOOR DE KALME RECREATIEVAART	3
3.3	(3) BEHOUD VEILIGE VAART EN BEREIKBAARHEID OP DE WADDENZEE	4
3.4	(4) BEHOUD EN ONTWIKKELING BELEVING KERNWAARDEN WADDENZEE; NATUUR, STILTE, RUIMTE, DUISTERNIS	4
3.5	(5) BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN EEN STERKE VERENIGING	4
3.6	WAT IS ANDERS DAN IN VORIGE PERIODE?	5
4	STRATEGIE	5
5	PROGRAMMA 2024 - 2030	6
5.1	PROACTIEF AANWEZIG BIJ BELEIDSONTWIKKELINGEN	6
5.2	STIMULEREN VAN GOED GEDRAG (ERECODE)	6
5.3	VOORKOMEN VAN ONGEFUNDEERDE AFSLUITINGEN VOOR KALME RECREATIEVAART	7
5.4	BEHOUD VAN VEILIGE VAART EN BEREIKBAARHEID	8
5.5	BEHOUD EN ONTWIKKELING BELEVING KERNWAARDEN WADDENZEE; NATUUR, STILTE, RUIMTE, DUISTERNIS	8
5.6	BEHOUD EN ONTWIKKELING VAN EEN STERKE VERENIGING	9
6	STRUCTUUR	10
7	ACTIEPLANNING	10

Inleiding

De Vereniging Wadvaarders, hierna met Wadvaarders aangeduid, is een bloeiende vereniging met een gestaag toenemend aantal leden (op het moment van schrijven 2400). Het is een vereniging die opkomt voor vrij en verantwoord recreatief varen op de Waddenzee. De kernactiviteit van de vereniging is belangenbehartiging zodat we vrij en verantwoord kunnen blijven wadvaren. De vereniging is bekend en gewaardeerd in het relevante netwerk en werkt samen met een breed scala aan (zuster)organisaties. Dit beleidsprogramma heeft tot doel de koers van de vereniging te (her)definiëren, en focus op de activiteiten aan te brengen. Het geeft ons een kader voor de keuzes en activiteiten voor de komende jaren. Het beleidsprogramma kijkt ongeveer 5 jaar vooruit.

1 Missie

De Vereniging Wadvaarders komt op voor de belangen van de recreatieve vaart op de internationale Waddenzee met als uitgangspunt 'vrij en verantwoord varen'.

We willen *Vrij en verantwoord* kunnen recreëren met een boot op de (internationale) Waddenzee¹, een getijdegebied met op wereldschaal ongekende natuur. Menselijke activiteit maakt onlosmakelijk deel van uit van dit Werelderfgoed. De mens kan zich in het gebied bewegen mits dat niet schadelijk is voor de natuur en de natuurwaarden behouden blijven. Recreëren in zo'n uitgestrekt én kwetsbaar natuurgebied vraagt om goed gedrag en kaders. Dan is vrij varen, droogvallen en scharrelen in onze ogen prima mogelijk. We spreken over kalme recreatievaart.

¹ We richten ons primair op de Waddenzee. Het Waddengebied omvat ook het vaste land van de Waddeneilanden en de vastelandskust inclusief staandemast routes. Ons 'vrij en verantwoord' gedrag richt zich ook op dat Waddengebied. We richten ons op de internationale Waddenzee (Denemarken, Duitsland en Nederland), met wel een focus op de Nederlandse Waddenzee.

2 Visie

De vereniging Wadvaarders komt op voor de interesse van de leden; het vrij en verantwoord kunnen en mogen recreëren met een boot op de Waddenzee. De vereniging wil dat bereiken door te strijden voor vrij kunnen varen, scharrelen en droogvallen waar het kan. En door het ondersteunen van initiatieven die zijn gericht op het behoud en ontwikkeling van de natuur de Waddenzee op ecosysteemniveau.

Vrij en verantwoord varen brengt twee kernwaarden van de Wadvaarders als gebruikers van het Waddengebied bij elkaar; onbelemmerd varen met het behoud van het gebied en de natuur aldaar binnen afgesproken randvoorwaarden. Daarvoor zetten we gerichte maatregelen in. De Erecode is leidend. We zijn alert op ontwikkelingen die vrij en verantwoord recreëren op de Waddenzee bedreigen en werken proactief en extern zichtbaar aan een passende modus, ook om knellende regelgeving te voorkomen. We zetten alle geschikte middelen in en schuwen acties niet.

Behoud en ontwikkeling van de natuurwaarden van de Waddenzee is een cruciale randvoorwaarde voor het bereiken van de eigen doelen. Maar natuurbehoud of -ontwikkeling is niet de kernactiviteit van de vereniging. Daarom ondersteunen we initiatieven van anderen voor natuurbehoud en -ontwikkeling, soms in beleidsmatige zin (steunverklaringen), en waar mogelijk in praktische zin (bijdrage aan gebiedskennis en dergelijke). We werken aan passende samenwerkingen.

3 Doelstellingen

De doelstellingen van de Vereniging Wadvaarders voor de periode 2024 - 2030 zijn:

1. Behoud en ontwikkeling van vrij en verantwoord varen op de Waddenzee.
2. Voorkomen van ongefundeerde afsluitingen voor de kalme recreatievaart.
3. Behoud veilige vaart en bereikbaarheid op de Waddenzee.
4. Behoud en ontwikkeling beleving kernwaarden van de Waddenzee; natuur, stilte en duisternis.
5. Behoud en ontwikkeling van een sterke vereniging.

Er is een wisselwerking, werken aan een doelstelling kan ook bijdragen aan het bereiken van een andere.

3.1 (1) Behoud en ontwikkeling vrij en verantwoord varen op de Waddenzee

Ons primaire doel is dat we vrij en verantwoord kunnen blijven recreëren - kalme recreatievaart - op de Waddenzee binnen afgesproken randvoorwaarden². Dat betekent dat:

- a. We werken er proactief aan dat vrij³ en verantwoord varen mogelijk blijft binnen bestaande en nieuwe regelgeving en andere randvoorwaarden.
- b. We stimuleren goed gedrag van onze leden en anderen die zijn te rekenen tot de kalme recreatievaart en waarvan vrij en verantwoord varen verwacht mag worden. Actief inzetten van de Erecode is de kern.
- c. We zorgen ervoor bekend en zichtbaar te zijn binnen relevante overlegverbanden en gremia.

3.2 (2) Voorkomen van ongefundeerde afsluitingen voor de kalme recreatievaart

We onderschrijven dat het nodig kan zijn kwetsbare delen van de Waddenzee (tijdelijk) af te sluiten voor menselijk medegebruik, zoals ecosysteemcomponenten als broedgebieden, zooggebieden, hoogwatervluchtplaatsen, ruigebieden en ondiepe onderwater-biotopen. Mits deze afsluitingen inhoudelijk zijn gemotiveerd, gericht en specifiek zijn en uitlegbaar.

- a. We acteren proactief in het periodieke proces van aanwijzen van afsluitingen waarbij nee-tenzij voor de Wadvaarders uitgangspunt is.
- b. We waken ervoor dat de kalme recreatievaart wordt geweerd in die delen van de Waddenzee waar het verband tussen natuurbescherming en deze vaart niet duidelijk is.

² Door beleid en regelgeving gegeven randvoorwaarden (waar we op een of andere manier akkoord mee zijn gegaan)

³ 'Vrij' staat voor zo veel mogelijk zonder beperkingen kunnen varen, tenzij daar goede redenen voor zijn. Beperkingen kunnen gaan over toegankelijkheid, maar ook lozingen en registraties. 'Verantwoord' staat voor respect voor de natuur en goed zeemanschap.

- c. We ondersteunen het dynamisch afsluiten van cruciale ecosysteemcomponenten die gebaat zijn bij (tijdelijke) rust. We denken mee en communiceren actief over deze (dynamische) afsluitingen.
- d. We werken actief aan het ontwikkelen van specifieke kennis (onderzoek) om beter zicht te krijgen op (niet)verstoring door de kalme recreatievaart, en de strategische inzet van lobby, bezwaar en beroep.
- e. We kunnen overgaan tot bezwaar en beroep, eventueel ondersteund door actievoering.

3.3 (3) Behoud veilige vaart en bereikbaarheid op de Waddenzee

Een veilige vaart op de Waddenzee en goede bereikbaarheid van (vlucht)havens langs de Waddenzee is voor de kalme recreatievaart op de Waddenzee cruciaal. Daarvoor bepleiten we een adequaat stelsel van gemarkeerde vaarwegen en een goed aanbod Waddenhavens en vluchthavens. Bij deze bereikbaarheid respecteren we de natuurlijke ontwikkeling van geulen en platen van de Waddenzee.

- a. We bepleiten een adequaat betonningsstelsel op de Waddenzee. (Ook) vanuit de gedachte dat geulvaart een groot aandeel is van de recreatieve vaart op de Waddenzee en betonning die groep veiligheid biedt. En dat een adequaat systeem van betonde (dan wel gemarkeerde) geulen helpt kwetsbare gebieden te ontzien van te veel druk.
- b. We pleiten voor een goede beschikbaarheid, bereikbaarheid en spreiding van havens en vluchthavens⁴ langs de Waddenzee. Havens zijn tevens belangrijke plekken van informatie over varen en goed gedrag.
- c. We pleiten voor sterk terugdringen snelvaren (conflicteert met natuur, veilige vaart en wadbeleving)
- d. We bepleiten het verminderen van impact van het (Werelderfgoed-)toerisme en/of het onderscheiden toerisme en kalme recreatievaart in beleid en beheer. Toename van impact van (Werelderfgoed-)toerisme (bedrijfsmatige tochten van groepen) op de kwetsbare natuur kan leiden tot meer zoneren en afsluiten bij beleid en beheer. Sturen op gedrag in plaats van afsluiten blijft onze inzet.

3.4 (4) Behoud en ontwikkeling beleving kernwaarden Waddenzee; natuur, stilte, ruimte, duisternis

De natuur van de Waddenzee staat onder druk. Door externe factoren zoals klimaatverandering en door interne factoren door een te hoge menselijke druk op het Wadden-ecosysteem. Het handelingsperspectief van de Wadvaarders beperkt zich tot de druk van de kalme recreatievaart op de natuur. Wel hebben we belang bij een goede natuur. De vereniging ondersteunt daarom initiatieven van anderen die zijn gericht op behoud en ontwikkeling van de natuur van de Waddenzee. Daarbij is de gedachte dat een sterke, robuuste natuur ook ruimte biedt aan verantwoord recreëren. De vereniging ondersteunt ook initiatieven van anderen gericht op de unieke beleving van het gebied zoals stilte, duisternis en een schone omgeving. Het ondersteunen kan per situatie verschillen, van een steunverklaring tot participant in een project of actie.

- a. We bepleiten een robuuste Waddennatuur, een schone omgeving en behoud van openheid, stilte en duisternis in het Waddegebied. We werken er niet zelf aan, we geven daarvoor steun aan anderen.
- b. We informeren onze leden actief over de kernwaarden, ook als versterking van de wadbeleving.
- c. We stimuleren onze leden actief op het Wad te varen zonder impact (uit TBB-gebieden blijven, actuele vaarinformatie, jutten, duurzaam materiaalgebruik e.d.)

3.5 (5) Behoud en ontwikkeling van een sterke vereniging

Een sterke vereniging versterkt het gevoel van 'erbij horen' en is cruciaal voor een effectieve belangenbehartiging. De Vereniging Wadvaarders kent in medio 2024 zo'n 2400 leden. De jaarlijkse Wadvaardersdag wordt goed bezocht en velen zijn voor de vereniging (vrijwillig) actief. Tegelijkertijd wordt het merendeel van de leden alleen via de Berichten en de digitale nieuwsbrief bereikt.

We stellen ons tot doel om de binding met de leden te versterken. We willen de verenigingscultuur met toegewijde leden behouden en verder ontwikkelen. We doen dat door:

- a. We vergroten en verbeteren gericht de informatievoorziening naar de leden. Het gaat om informatie

⁴ Er zijn op sommige delen van de Waddenzee te weinig aanlegplekken (vluchthavens). Aandacht vragen (anno 2024) onder meer Schiermonnikoog, Noordpolderzijl, Eemshaven, Kornwerderzand, Breezanddijk en Cocksdoorp. De wens van vluchthavens kan op gespannen voet staan met voor natuur grotere rustige delen van de Waddenzee. Ook dan pleiten we voor die vluchthavens.

over de vereniging, waar we voor staan en waarom goed gedrag zo belangrijk is, inclusief elkaar aanspreken. En om informatie over het Waddengebied om het recreëren in en bij de Waddenzee te versterken en te verdiepen.

- b. We versterken de educatie naar en voor de leden, bijvoorbeeld met gerichte cursussen.
- c. We vergroten de betrokkenheid en inzet van leden op activiteiten en faciliteren werkgroepen.
- d. We versterken de verantwoording, van bestuur naar leden en strategisch ook extern.
- e. We zetten in op strategische samenwerking met zusterorganisaties en spreken af wanneer wij, ook namens de anderen, voor onze Wadden een stap naar voren doen (primus inter pares).
- f. We zijn extern strategisch zichtbaar (door o.a. strategische communicatie, actief optreden in overlegverbanden voor beleid en beheer e.d.) en delen dat intern.

3.6 *Wat is anders dan in vorige periode?*

Dit beleidsprogramma onderscheidt zich licht van de voorgaande periode. Belangenbehartiging en beleidsbeïnvloeding heeft altijd al volop de aandacht van de vereniging, en dan met name het bestuur. In dit beleidsprogramma is het waarom daarvan explicieter gemaakt. Ook is onze strategie explicieter gemaakt. In paragraaf 5.1 wordt concreter waar we (met de kennis van nu) op in gaan zetten. Hetzelfde geldt voor stimuleren van goed gedrag (5.2) en behoud van veilige vaart en bereikbaarheid (5.4). Het voorkomen van ongefundeerde afsluitingen is altijd een speerpunt van de vereniging geweest. In de paragrafen 3.2 en 5.3 zijn we explicieter in hoe we daaraan willen werken. De vijfde doelstelling, een sterke vereniging, is in de paragrafen 3.5 en 5.6 verder uitgewerkt in dan in voorgaand beleid. In hoofdstuk 5 is bij elke voorgenomen actie opgenomen hoe we nu tegen de aandacht en/of uitvoering daarvan aankijken. Die score, gezamenlijk aangebracht in de bestuursvergadering van 29 mei 2024, is daarmee ook een vergelijking met de vorige periode. De concreetheid van dit beleidsprogramma, en de keuzes en focus die zijn aangebracht stelt ons onder meer in staat de werkgroepen, bestaande of andere, in hun kracht te zetten.

4 Strategie

Wij houden proactief de vinger aan de pols, volgen ontwikkelingen, communiceren hier actief over, zowel in- als extern, geven gevraagd en ongevraagd advies en positioneren ons herkenbaar als hoeder van het belang van de wadvaarders (met onder meer de Erecode).

We zetten onze missie "Vrij en verantwoord wadvaren" als **strategisch** middel in om de besluitvorming te beïnvloeden, rechtstreeks en ook via publieke opinie. De kernwaarden van de Waddenzee, natuur, rust, ruimte, stilte en duisternis zijn in ons belang. Daarom sluiten we ons in **tactische** zin aan bij de belangen van natuurbeschermingsorganisaties en geven daar steun aan (onderschrijven belangen, ontvangen medestand). Richting overheden kunnen we gezamenlijk optreden: samen wat kan, apart wat moet.

We laten graag zien dat we een betrouwbare partner zijn, met stabiele standpunten. Daarvoor werken we aan meer externe zichtbaarheid, door actief onze standpunten, de Erecode en goed gedrag uit te dragen. En door pro-actief te acteren op ontwikkelingen die Vrij en Verantwoord raken. Als toets: Wij constateren niet achteraf dat ontwikkelingen ons beperken in Vrij en Verantwoord wadvaren.

Om effectief te kunnen zijn in onze belangenbehartiging moeten we voortdurend in een 'scan-stand' staan. Wat speelt er, wat gaat er spelen, zowel op het vlak van beleid (regelgeving, ruimtelijke aanspraken, economisch gebruik) als beheer (van natuur en anderszins). Wéten hoe we op ontwikkelingen kunnen/moeten reageren wordt in de huidige context (lees: ruimteclaim Waddenzee) steeds belangrijker als je belangen behartigt. 'Verkenning' (scouten van de omgeving) is een onderliggende rode draad van dit beleidsprogramma.

5 Programma 2024 - 2030

Om de doelstellingen te bereiken zetten we in op het volgende (actie)programma. Sommige acties zijn één-op-één gekoppeld aan één doelstelling. Andere acties ondersteunen meerdere doelstellingen tegelijkertijd. Medio 2024 scoren we de acties als volgt:

- A** Loopt goed
- B** Loopt, aandacht blijft nodig
- C** Loopt onvoldoende, niet prioritair
- D** Loopt onvoldoende, prioritair extra aandacht geven

5.1 Proactief aanwezig bij beleidsontwikkelingen

We zijn als vereniging proactief aanwezig bij beleidsontwikkeling zoals herziening van het Beheerplan Natura 2000 Waddenzee of het Beleidskader Natuur Waddenzee. We zijn daarmee zichtbaar en bereikbaar voor diegenen die het beleid ontwikkelen. En we kunnen in het ontwikkelingsstadium onze visie en oplossingen inbrengen. We hopen op erkenning en respect als waardevolle, gedegen club. Naast deze actieve houding in de voorbereiding zullen we op gepaste wijze zienswijzen geven op gegeven resultaten. En in een uiterste geval schuwen we bezwaar en beroep niet, evenmin als het voeren van acties. Bij beleidsontwikkelingen trekken we zo veel mogelijk met gelijkgestemden op en reageren we gezamenlijk. Deze samenwerking met zusterorganisaties laat (ook) zien dat we een grote (belangen)groep vertegenwoordigen. We scannen bij voortduring, via diverse gremia, opkomende beleidsontwikkelingen en bepalen onze inzet. Ter toetsing; voldoet de (nieuwe/aangepaste) regelgeving aan onze uitgangspunten?

Acties bij lopende beleidsontwikkelingen:

- ♦ Lobby op Beleidskader Natuur Wadden; integraal afwegingskader o.l.v. MinLNV; via bestuur. **A**
- ♦ Lobby op Herziening Beheerplan Natura 2000 Waddenzee, o.l.v. RWS; via bestuur of werkgroep. **B**
- ♦ In gesprek zijn over Actualisatie TBB-gebieden (en Leidraad), via MinLNV, via bestuur (goed contact Waddenunit). **B**
- ♦ Lobby op Herstel onderwaternatuur als spin-off van bijvoorbeeld visserijconvenanten, o.l.v. MinLNV en CWN-partners; via bestuur, alert blijven op bevaarbaarheid. **C**
- ♦ Revitalisering gedachtegoed Convenant Vaarrecreatie en borging in Beleidskader Natuur; bestuur. **B**
- ♦ Tijdig en gepast reageren op voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen (zoals Ruimte voor Defensie of aanlanding kabels en leidingen). **D**
- ♦ Internationale beleidsontwikkeling, in Duitsland, Denemarken en trilateraal, actief volgen en via meepraten, voorstellen en zienswijzen waar mogelijk beïnvloeden; werkgroep. **B**
- ♦ Ontwikkelen en bijhouden overzicht relevante, potentieel bedreigende ontwikkelingen en daarop een passende strategie en tactiek ontwikkelen, al dan niet samen met anderen. **D**

5.2 Stimuleren van goed gedrag (Erecode)

De onderliggende visie van de vereniging is dat kwetsbare gebieden en soorten in het Waddengebied ook ontzien worden als er geen of een verwaarloosbare druk ('verstoring') door goed menselijk gedrag is. Als vereniging propaganderen we daarom proactief de Erecode en het naleven daarvan. Het is het belangrijkste argument om een alternatief te hebben voor onnodige afsluitingen. De Erecode versterkt ook de beleving van het varen op de Waddenzee. De vereniging zal scherp zijn op het niet-naleven van de Erecode. Want niet-naleven ondergraaft de gekozen strategie. De leden zijn samen moreel verantwoordelijk om met goed gedrag vrij en verantwoord varen mogelijk te houden. Het hoe vraagt nog nadere invulling.

Acties voor stimuleren van goed gedrag

- ♦ We gaan de folder Erecode actief (helpen) verspreiden. **A**
- ♦ We blijven uitleggen en onderbouwen wat de causale relatie is tussen gedrag en natuurimpact. **B**

- ♦ We laten goed gedrag (en niet-naleven) actief monitoren en communiceren daarover actief om de waarde van deze strategie zichtbaar te maken en ongefundeerde aannames te kunnen weerleggen. C
- ♦ We spreken de leden voor zover mogelijk aan op niet-naleven van de Erecode (ondergraaf strategie). We benutten daarbij ervaringen van anderen (zoals duurzaamheidsgesprekken) en bieden support. D
- ♦ We bepleiten van een betonningsstelsel en (overheids)informatievoorziening die goed gedrag ondersteunt en gemakkelijker maakt. We pleiten er actief voor dat het betonningsstelsel van de Waddenzee wordt gezien als geleidingsinstrument. B
- ♦ We houden een actief pleidooi voor behoud en verdere ontwikkeling van adequate vaarinformatie, via internet en marifoon. C
- ♦ We bepleiten een adequate markering van gesloten gebieden, die in de tijd kan veranderen (dynamische zonerings), en geven daar waar mogelijk support aan. A
- ♦ We organiseren gerichte cursussen aan ter bevordering goed gedrag voor vrij en verantwoord varen op de Waddenzee. D
- ♦ Op ledenbijeenkomsten en in de nieuwsuitingen (intern en extern) staan we stil bij het belang van goed gedrag. D

5.3 Voorkomen van ongefundeerde afsluitingen voor kalme recreatievaart

Ongefundeerd afsluiten van gebieden is in de ogen van de Wadvaarders niet nodig. Tegen goed gemotiveerde afsluitingen die de kalme recreatievaart raken zal de vereniging zich niet verzetten. We zullen actief om argumentatie vragen. We steunen geen afsluitingen die alleen zijn gemotiveerd uit praktisch oogpunt (handhaafbaarheid, kostenbeheersing e.d.).

Het voorkomen van afsluitingen begint bij het borgen van onze visie in de beleidskaders. We willen voor eens en altijd de 'afsluitingsdiscussie' beslechten. Het is dus belangrijk daarbij zichtbaar te zijn, proactief, en een aantrekkelijke en constructieve partner (met een herkenbaar belang) te zijn. Voorkomen van ongefundeerde afsluitingen vraagt nog steeds continue aandacht en scherpte. We reageren gevraagd en ongevraagd op signalen⁵ uit de (beleids)omgeving, en waar mogelijk doen we dergelijke reacties is samenwerking met en/of namens zusterorganisaties.

We denken constructief mee over hoe afsluitingen vorm kunnen krijgen die beargumenteerd vanuit het natuurbelang of een ander zwaarwegend belang, zoals Defensie, nodig blijken te zijn. Zo mogelijk komen we met constructieve alternatieven. Die laten we vroegtijdig uitwerken (door leden of anderszins).

We analyseren naar vermogen eigenstandig de situatie van de balans tussen de natuur en de impact vanuit de kalme recreatievaart. En we komen op basis van dergelijke analyses tot aanbevelingen naar het beleid. Concrete voorbeelden zijn het onderzoek naar zeehonden (Van der Eijk, in prep) en doorvaart bij hoog water. Of het pleidooi voor een meer adequate handhaving door beheerders zodat er minder impact komt en duidelijker wordt wie dominante veroorzakers van impact zijn.

Acties gericht op voorkomen onnodige afsluitingen

- ♦ Afronden 'zeehonden-onderzoek' en op basis daarvan publiceren lobbyboodschap naar leden, beleid, bestuur en media (uitgewerkte communicatiestrategie). A
- ♦ Met anderen een onderbouwd pleidooi uit (laten) werken voor verbetering en versterking van het toezicht en de handhaving op de Waddenzee; om overlast te voorkomen en een op feiten gebaseerd beeld te krijgen van de recreatiedruk op de kwetsbare natuur (indirecte bewijslast dat sturen op goed gedrag werkt). D
- ♦ Meepraten over afsluitingsvoorstellen (periodiek), doorvragen naar argumentatie en indien nodig via zienswijzen, bezwaar en beroep tegengas geven. "Afsluiten als het moet, openstellen als het B

⁵ Bijvoorbeeld de brief aan het ministerie van LNV (2023) en die aan het management van het Programma Aanpak Grote Wateren (PAGW) (2024).

kan".

- ♦ Acceptabele (dynamische) afsluitingen met positief advies communiceren naar de leden. B
- ♦ Actief uitdragen bij natuurbeschermers, politici, lobbyisten en in beleidsvorming inbrengen dat kalme recreatievaart geen bedreiging is voor de natuur van de Waddenzee. B
- ♦ Actief inzetten op het geborgd krijgen en houden van het principe "Eerst sturen op gedrag en zo nodig door regelgeving". Daarvoor tijdig inzicht krijgen in voorgenomen afsluitingen en hoe te (re-)ageren. D

5.4 Behoud van veilige vaart en bereikbaarheid

Een veilige vaart van onze leden op de Waddenzee is gebaat bij een adequate betonning, goede verkeersgeleiding, sterke handhaving op verboden en/of ongewenst gedrag en up-to-date informatie van het vaargebied. We leunen op de kracht van landelijke opererende netwerken en organisaties als iets niet specifiek in het Waddengebied kan worden geregeld (zoals jachtradar).

Acties gericht op veilige vaart en bereikbaarheid

- ♦ De Stichting Nautin is voor dat laatste een onmisbare partner. We behouden en versterken de samenwerking met Nautin. A
- ♦ We zullen, met anderen, bij voortduring bij Rijkswaterstaat aandringen op adequate basisinformatie. D
- ♦ We actualiseren en verbeteren de vaarinformatie (ook van leden) op onze eigen website. Geconstateerde veranderingen in het gebied worden actief met de leden gedeeld. B
- ♦ De werkgroep 'startersondersteuning' is cruciaal voor het op weg helpen van (nieuwe) leden voor hun veilige, maar ook aangename vaart op de Waddenzee. We organiseren een toespitste cursus voor het vrij en verantwoord varen op de Waddenzee, als service naar onze leden. B
- ♦ We houden via het betonningsoverleg met Rijkswaterstaat, met anderen, de vinger aan de pols als het gaat over veranderingen in de betonning. Ook op beleid(swijzigingen) betonning. Met open vizier naar de betonningsoverleg-partners gaan we dan het beleidstraject beïnvloeden. B
- ♦ Via (bestuurlijke) overleggen en via de media zullen we goede voorbeelden van verkeersgeleiding, toezicht en handhaving in de schijnwerpers zetten (belonen goed gedrag). C
- ♦ We vragen gedoseerd aandacht voor de excessen (zoals verharding van het gedrag op het water). D
- ♦ We werken een wensenlijst over de bereikbaarheid van havens en vluchthavens voor Wadvaarders uit (met name kleine zoals Noordpolderzijl en Cocksdoorp) en brengen die proactief bij gremia in. In beperkte mate (zoals in 2024 Kornwerderzand) zullen we zelf concrete voorstellen uitwerken als basis voor een lobbytraject realisatie. D
- ♦ We laten ons actief informeren over de ontwikkelingen van geulen en platen in en bij de Waddenhavens, bepalen ons standpunt over bijv. onderhoudsbagger havens en ingangen. En communiceren onze opvattingen actief in overleggen, naar leden en gepast naar de media. B

De Vereniging Wadvaarders maakt geen onderscheid in type schip dat leden varen. Eenieder die zich aan de Erecode houdt is welkom. Wel zien we een toename van motorboten die een spanning geven met veilige vaart en de beleving van de kalme recreatievaart. Mogelijk vraagt deze ontwikkeling om aanvullend beleid.

5.5 Behoud en ontwikkeling beleving kernwaarden Waddenzee; natuur, stilte, ruimte, duisternis

De kernwaarden van de Waddenzee zijn voor de Wadvaren-beleving cruciaal. Maar de kernactiviteit van de vereniging ligt niet bij het behoud en de ontwikkeling van deze kernwaarden. We geven vooral steun aan andere partijen die hieraan werken, zoals de Waddenunit (MinLNV), de Coalitie Wadden Natuurlijk en in het bijzonder de Waddenvereniging, de Beheerautoriteit en onderdelen van Rijkswaterstaat (Noord-Nederland en PAGW). En we verwachten van deze partijen dat ze ook ons belang (willen) uitdragen.

Acties gericht op behoud en ontwikkeling kernwaarden

- ♦ We onderhouden periodieke afstemming met de Waddenunit en de Waddenvereniging. **A**
- ♦ We zoeken op onderwerp, issue of project contact met de andere partijen. Gevraagd zullen we steunbetuigingen geven aan voorstellen die het behoud en de ontwikkeling van de kernwaarden voor staan (zoals onderwaternatuur) mits de invulling past bij de belangen van de Wadvaarders. **A**
- ♦ Soms kunnen we een bescheiden projectbijdrage leveren (bijv. delen gebiedskennis). We verkennen eerst de praktische haalbaarheid voordat we ja zeggen tegen zo'n verzoek. **C**
- ♦ We werken zelf naar vermogen mee aan een schoner wad. Door actief te zijn in de community 'plasticvrije Waddenzee', door mee te doen aan vuilruimacties en door zelf vervuiling van het gebied te voorkomen (zie Erecode, afval weer mee naar huis e.d., geen geluids- en lichthinder). **A**
- ♦ We communiceren actief naar onze leden over de kernwaarden van de Waddenzee. Via onze media (Berichten, nieuwsbrief en webinars) en door bij te dragen aan uitingen van anderen (zoals Waddenvereniging en Merk Fryslân) voor zover dat past binnen de onze belangen. **A**

5.6 Behoud en ontwikkeling van een sterke vereniging

Onze acties gericht op deze doelstelling zijn onder te verdelen in 1) betere informatievoorziening, 2) verantwoording, 3) vergroten van de betrokkenheid van meer leden, 4) een bloeiend verenigingsleven en 5) strategische samenwerkingen en zichtbaarheid. Als sterke vereniging zijn we aantrekkelijk om lid van te zijn. Doordat we zichtbaar zijn in de resultaten⁶ kunnen we rekenen op steun van de leden. De vereniging Wadvaarders is met ca. 2400 leden een factor van betekenis. Een aandachtspunt voor de komende tijd is wel het tegengestelde belang dat er kan zijn tussen de kalme recreatievaart en het Werelderfgoed-toerisme. In samenwerkingen waarbij beide elementen aan de orde zijn zijn we helder over ons belang, en waar 'ander gedrag' ons belang kan schaden.

Naar buiten toe is de vereniging Wadvaarders een betrouwbare partner voor andere belangenorganisaties en overheden in het speelveld. Daarvoor hebben we een goed beeld van andere organisaties en hun belangen, naast de betrokken overheden. Het is ook in ons belang Nautin op de rit te houden.

We betrekken de leden zoveel mogelijk bij de uitvoering van missies die onder verantwoordelijkheid van het bestuur ter hand worden genomen. Leden met een groot of specifiek netwerk kunnen zich inzetten voor het realiseren van de doelstellingen onder regie van het bestuur. We werken aan het wij-gevoel van de vereniging.

Acties gericht op behoud en ontwikkeling van een sterke vereniging

- ♦ We continueren de publicatie van het magazine Berichten. **A**
- ♦ We continueren de digitale nieuwsbrief Berichten aan Wadvarenden (BaW). **A**
- ♦ We continueren de (huidige) website. **D**
- ♦ We bouwen een serie van webinars op. Een laagdrempelige manier om leden te informeren over onderwerpen die over de vereniging, het Waddengebied op (beleids)ontwikkeling gaan. Zonder de belemmeringen van reistijd en reisafstand. **B**
- ♦ We continueren de ledenbijeenkomsten Wadvaardersdag en herfstbijeenkomst. In essentie voldoet de opzet van deze dagen; een mix van verenigingsinformatie, informatie over varen op de Wadden (in de brede zin) en gebiedsinformatie (themasprekers). Voor zover mogelijk geven we speciale aandacht aan de jeugd op dit soort bijeenkomsten. **A**
- ♦ We behouden en versterken de structuur van werkgroepen. We werken er (in 2024) actief aan om de werkgroepen een duidelijker en meer geborgde rol in het werk van de vereniging te geven. Cruciaal daarbij zijn enerzijds de contactpersonen vanuit het bestuur en anderzijds de coördinatoren van de werkgroepen (linking pin). Vanuit het bestuur werken we aan heldere opdrachten naar de werkgroepen, gebaseerd op dit beleidsprogramma. **D**

⁶ Ook al gaat dat soms via trage, slepende beleidsprocessen

- ♦ We geven ook aandacht aan de boodschap(pen) die een werkgroep extern wel en niet kan communiceren. We zijn alert op eenduidigheid in de communicatie van bestuur en werkgroepen naar leden en naar extern. **B**
- ♦ We gaan (meer) gebruik maken van strategische communicatie naar en via de media, voor invloed op beleidsprocessen, en om voor bestuurders, beleidsmakers én onze leden zichtbaar(der) te zijn. **D**
- ♦ We gaan de verantwoording over het werk van de vereniging versterken door naast de ALV (Wadvaardersdag) ook halverwege het jaar een schriftelijke voortgangsrapportage naar de leden te geven (via de digitale nieuwsbrief en website). **C**
- ♦ We organiseren een toegespitste cursus voor vrij en verantwoord varen op de Waddenzee, als ledenservice. **D**
- ♦ We streven naar een actieve, doelgerichte inzet van geldmiddelen. **B**
- ♦ We continueren en versterken de samenwerking met zusterorganisaties, gecoördineerd via het TOBW, het VVW en het Netwerk Waterrecreatie. En individueel met de Nautin, de Toerzeilers, het Watersportverbond en de Waddenvereniging. **B**
- ♦ We houden regelmatig de samenwerkingsovereenkomsten tegen het licht en evalueren de bereikte samenwerkingsresultaten. **C**
- ♦ We maken duidelijke afspraken wanneer de Wadvaarders ook namens andere partijen optreden, of omgekeerd. We streven er naar uitingen naar overheden in gezamenlijkheid te doen. **C**

Adequate inzet van geldmiddelen, ledenservice(s) en gerichte samenwerkingen zijn belangrijke elementen van goed bestuur van de vereniging. Toch kiezen we er voor ze hier even apart te benoemen.

6 Structuur

We willen als bestuur sneller en onderling breder gedragen besluiten kunnen nemen. We werken als een team, bestuursleden nemen regie en verantwoordelijkheid voor onderdelen van het geheel. Bestuursleden zijn de contacten naar werkgroepen. De werkgroepen geven, onder regie van het bestuur, invulling aan verschillende uitdagingen en acties.

Het “ontwikkelen en bijhouden overzicht relevante, potentieel bedreigende ontwikkelingen en daarop een passende strategie en tactiek ontwikkelen, al dan niet samen met anderen” (zie 6) vraagt speciale aandacht, qua strategie, tactiek en communicatie, en dus mogelijk voor de manier waarop we het organiseren.

7 Actieplanning

Verdere concretisering en programmering van de acties houden we buiten dit beleidsprogramma. Daarvoor benutten we jaarplannen. De bovengenoemde acties zullen door de verantwoordelijke bestuursleden samen met een door hun te organiseren ondersteuning (werkgroepen) verder worden geconcretiseerd. De optelling van de concretisering van een bepaald jaar kan een jaar-actieplanning tot resultaat hebben.

-/-

Versie definitief 31 december 2024

Opgesteld door bestuur Vereniging Wadvaarders, redactie Michiel Firet (secretaris)

Definitieve versie ter vaststelling op 8 februari 2025 te Harlingen door de Algemene Leden Vergadering.